

EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA TAL-ISKEJJEL PRIMARJI 2012

IL-HAMES SENA

MALTI (Is-Smigh)

HIN: 30 minuta

Il-Ktejjeb tal-Ghalliema

Nota:

Dan l-iskript jinqara biss f'każ li d-diska kompatta ma tahdimx.

Merhba! Matul dan l-eżami tas-smigh ser tisimghu silta bl-isem ta' RAĠEL ONEST. Ghal issa zommu l-karta wiċċha 'l isfel u isimghu l-istorja b'attenzjoni.

(Pawża ta' 4 sekondi)

Raġel Onest

L-Ewwel Parti

Hafna żmien ilu r-Re Frodolino kien jiggverna biċċa art kbira fil-Persja. Ir-residenti kienu jhobbuh immens lil dan ir-re għax kien jimxi b'mod ġust ma' kulhadd. Darba fost l-oħrajn l-ixjaħ qaddej tar-re, li kien l-aktar qaddej fdat mir-Re Frodolino, tah hass hażin ikrah u halla din id-dinja.

Re Frodolino inkwieta mhux ftit. Il-qaddej xih li miet kien jiehu hsieb it-teżori rjali li kienu jinsabu fil-kantina kbira tal-palazz. In-nuqqas ta' dan il-qaddej kien ifisser li kellu bżonn lil xi haddiehor jiehu post il-qaddej xih.

Ir-re haseb fuq li haseb. Ried joqghod attent li jahtar lil xi hadd sinċier u mhux xi halliel li jkaxkar ir-rikezzi rjali. Imma aktar kemm beda jahseb, aktar beda jara kemm hi biċċa xogħol iebba li jsib raġel onest għal dan ix-xogħol. Beda jtella' u jnizzel. Sa fl-aħħar qataghha li jkellem lill-konsulent tiegħu li kien bniedem għaref u moħħu jilhaqlu. Dan dejjem tah pariri siewja.

It-Tieni parti

Meta sema' bix-xewqa tar-re, l-konsulent ammetta li ma kinitx deċiżjoni faċli iżda qal li jrid ftit żmien biex jahseb fi pjan tajjeb. L-ghada, meta lanqas biss kien għadu sebah sew, il-konsulent habbat fuq il-bieb tal-uffiċċju ta' Re Frodolino.

Il-konsulent qal lir-re biex jorganizza festa u johroġ stedina għal kull raġel li jixtieq li jkun gwardja tat-teżori rjali. Ir-re thawwad imma ma tkellem xejn. Re Frodolino għamel kif qallu l-konsulent. Hejja festa kbira u stieden lil daww kollha li riedu jkun l-gwardji tat-teżori tal-palazz. Kif kien jasal, kull raġel kien jingħata direzzjonijiet minn fejn jgħaddi biex jasal sas-sala fejn kienet ser issir il-festa. L-irġiel kellhom jgħaddu minn passaġġ dejjaq u twil. Fuq kull naħa ta' dan il-passaġġ kien hemm xkejjer mimlijin sa fuq nett b'muniti tad-deheb u l-fidda.

Wara li kulhadd kiel u xorob, il-konsulent kellem lill-irġiel li kienu preżenti. 'Nittama li hadtu gost u għoġobkom l-ikel u x-xorb li hejjejnienkom. Ix-xewqa tar-re hi li jarakom tiżfnu.'

Waq' skiet kbir u hadd ma ċcaqlaq. Imbagħad hekk kif bdiet il-mużika, hafna rġiel bdew iġibu l-iskużi ħlief wiehed li mexa 'l quddiem, sellem lil Re Frodolino u b'heffa liema bħalha beda jaqbez u joghla mal-mużika ferrihija.

Il-konsulent mar hdejn ir-re u minn taht l-ilsien qallu, 'Dan huwa r-raġel onest li jixraqqu jkun il-gwardja tat-teżori tiegħek. L-irġiel l-oħra kollha hadu mill-muniti li kien hemm fl-ixkejjer. Għalhekk ma żifnux. Il-flus fi bwiethom kienu jčekċku, sahasitra jaqgħu mal-art ... imma dan le. Dan ma ha xejn u ma beżax johroġ jiżfen.'

Ghajnejn ir-Re Fredolino xeghlu. Lill-konsulent tah rigal sabih għall-intelligenza tiegħu, ir-raġel li hareġ jiżfen intgħażel bhala l-gwardja tat-teżor u s-suldati fittxew għall-muniti misruqa mill-mistednin li ġew imkeċċija u mnizzla fil-lista tan-nies mhux fdati.

Issa tfal, intom tistgħu tifthu l-karta u tharsu lejn il-mistoqsijiet. Ha naqra l-mistoqsijiet izda intom ma tistgħux tiktbu t-tweġibiet tagħkom. Kif inlesti mill-qari tal-mistoqsijiet aghlqu l-karta u aqilbuha wiċċha 'l isfel.

(Pawża ta' 4 sekondi)

Immarka X fil-kaxxa t-tajba

L-Ewwel Parti

1.	Ir-Re li kien jiggverna l-Persja kien jismu		Fredolino.
			Fragolino.
			Frodolino.
			Frisolino.

(Pawża ta' 4 sekondi)

2.	Ir-re kien		kattiv.
			supperv.
			jirrabja mix-xejn.
			ġust ma' kulhadd.

(Pawża ta' 4 sekondi)

3.	Il-qaddej ix-xiħ		kien trux.
			kien fdat.
			kien prużuntuż.
			kien ferrieħi.

(Pawża ta' 4 sekondi)

4.	X'garalu l-qaddej ix-xiħ?		Tah attackk tal-qalb.
			Waqa' t-taraġ tal-palazz.
			Tah hass hażin u miet.
			Ġie maqtul.

(Pawża ta' 4 sekondi)

5.	X'kien jieħu hsieb dan il-qaddej ix-xiħ?		It-teżori tar-renju.
			Il-gwardjani tar-renju.
			L-armata tar-renju.
			Il-ġonna tal-palazz.

(Pawża ta' 4 sekondi)

6.	X'kien l-inkwiet tar-re?		Kif se jgħodd il-flus li kellu.
			Kif se jsib gwardjan li jafda.
			Kif se jqassam il-ġid tiegħu.
			Kif se jkellem lill-konsulent.

(Pawża ta' 4 sekondi)

7. *	“Beda jtella’ u jnizzel” tfisser:		beda tiela’ u niezel it-taraġ.
			beda jinzillu ħafna għaraq.
			dam biex ħa deċiżjoni.
			bdiet titlagħlu l-leġja.

(Pawża ta' 4 sekondi)

It-Tieni Parti

8.	Kemm dam il-konsulent jahseb fi pjan?		Ġimġha.
			Erbat ijiem.
			Jumejn.
			Ġurnata waħda.

(Pawża ta' 4 sekondi)

9.	Fejn tkellem il-konsulent mar-re dwar il-pjan tiegħu?		Fil-Kamra tar-Re.
			Fis-Sala tal-ikel.
			Fl-uffiċċju.
			Ħdejn it-taraġ.

(Pawża ta' 4 sekondi)

10.	Kif hassu r-re meta sema’ bil-pjan?		Ferħan.
			Konfuż.
			Imbezża’.
			Imdejjaq.

(Pawża ta' 4 sekondi)

11.	Biex kienu mimlijin l-ixkejjer fil-passaġġ?		Flus tad-deheb u l-fidda.
			Affarijiet prezzjużi.
			Kuruni tar-rejiet.
			Ġojjelli u djamanti.

(Pawża ta' 4 sekondi)

12.	Skont il-konsulent, għaliex l-irġiel l-oħra ma ħarġux jiżfnu?		Għax ma kinux jafu jiżfnu.
			Għax bdew jistħu.
			Ma kienx hemm spazju.
			Il-flus li ħadu kienu jċekkku.

(Pawża ta' 4 sekondi)

13. *	“Minn taht l-ilsien” tfisser:		Kellmu b'lehen għoli.
			Ma bediex jinftehem.
			Kellmu b'lehen baxx.
			Kellmu b'lsien ieħor.

(Pawża ta' 4 sekondi)

Fuq l-istorja kollha.

Imla l-vojt billi tkompli s-sentenzi skont dak li smajt:

14. Il-konsulent dejjem kien jaghti pariri _____ (Pawża ta' 4 sekondi)
lir-Re Frodolino.
15. Li jingħażel gwardjan għat-teżori rjali ma kinitx deċiżjoni _____.
(Pawża ta' 4 sekondi)
16. Il-passaġġ li għaddew minnu l-mistednin kien _____ (Pawża ta' 4
sekondi) u twil.
17. L-irġiel ma ridux jiżfnu u bdew iġibu ħafna _____.
(Pawża ta' 4 sekondi)
18. Is- _____ (Pawża ta' 4 sekondi) fittxew għall-muniti misruqa mill-
mistednin.

Aqilbu l-karta wiċċha 'l isfel u isimghu t-tieni qari tas-silta. Ma tistghu tiktbu xejn.

(Pawża ta' 4 sekondi)

Raġel Onest

L-Ewwel Parti

Hafna żmien ilu r-Re Frodolino kien jiggverna biċċa art kbira fil-Persja. Ir-residenti kienu jhobbuh immens lil dan ir-re għax kien jimxi b'mod ġust ma' kulhadd. Darba fost l-oħrajn l-ixjah qaddej tar-re, li kien l-aktar qaddej fdat mir-Re Frodolino, tah hass hażin ikrah u ħalla din id-dinja.

Re Frodolino inkwieta mhux fit. Il-qaddej xih li miet kien jiehu hsieb it-teżori rjali li kienu jinsabu fil-kantina kbira tal-palazz. In-nuqqas ta' dan il-qaddej kien ifisser li kellu bżonn lil xi haddieħor jiehu post il-qaddej xih.

Ir-re haseb fuq li haseb. Ried joqghod attent li jahtar lil xi hadd sinċier u mhux xi halliel li jkaxkar ir-rikezzi rjali. Imma aktar kemm beda jahseb, aktar beda jara kemm hi biċċa xogħol iebsa li jsib raġel onest għal dan ix-xogħol. Beda jtella' u jnizzel. Sa fl-aħħar qatagħha li jkellem lill-konsulent tiegħu li kien bniedem għaref u moħħu jilhaqlu. Dan dejjem tah pariri siewja.

It-Tieni parti

Meta sema' bix-xewqa tar-re, l-konsulent ammetta li ma kinitx deċiżjoni faċli iżda qal li jrid ftit żmien biex jahseb fi pjan tajjeb. L-ghada, meta lanqas biss kien għadu sebah sew, il-konsulent habbat fuq il-bieb tal-uffiċċju ta' Re Frodolino.

Il-konsulent qal lir-re biex jorganizza festa u johroġ stedina għal kull raġel li jixtieq li jkun gwardja tat-teżori rjali. Ir-re thawwad imma ma tkellem xejn. Re Frodolino ghamel kif qallu l-konsulent. Hejja festa kbira u stieden lil daww kollha li riedu jkunu l-gwardji tat-teżori tal-palazz. Kif kien jasal, kull raġel kien jingħata direzzjonijiet minn fejn jgħaddi biex jasal sas-sala fejn kienet ser issir il-festa. L-irġiel kellhom jgħaddu minn passaġġ dejjaq u twil. Fuq kull naħa ta' dan il-passaġġ kien hemm xkejjer mimlijin sa fuq nett b'muniti tad-deheb u l-fidda.

Wara li kulhadd kiel u xorob, il-konsulent kellem lill-irġiel li kienu preżenti. 'Nittama li hadtu gost u għoġobkom l-ikel u x-xorb li hejjejnienkom. Ix-xewqa tar-re hi li jarakom tiżfnu.'

Waqa' skiet kbir u hadd ma ċcaqlaq. Imbagħad hekk kif bdiet il-mużika, hafna rġiel bdew iġibu l-iskużi ħlief wiehed li mexa 'l quddiem, sellem lil Re Frodolino u b'heffa liema bħalha beda jaqbez u joghla mal-mużika ferrihija.

Il-konsulent mar hdejn ir-re u minn taht l-ilsien qallu, 'Dan huwa r-raġel onest li jixraqqu jkun il-gwardja tat-teżori tiegħek. L-irġiel l-oħra kollha hadu mill-muniti li kien hemm fl-ixkejjer. Għalhekk ma żifnux. Il-flus fi bwiethom kienu jċekċku, sahasitra jaqgħu mal-art ... imma dan le. Dan ma ha xejn u ma beżax johroġ jiżfen.'

Għajnejn ir-Re Frodolino xegħlu. Lill-konsulent tah rigal sabiħ għall-intelligenza tiegħu, ir-raġel li hareġ jiżfen intgħazel bhala l-gwardja tat-teżor u s-suldati fittxew għall-muniti misruqa mill-mistednin li ġew imkeċċija u mnizzla fil-lista tan-nies mhux fdati.

Issa tistgħu tifthu l-karta u twiegħbu l-mistoqsijiet. Immarkaw b'mod ċar twegħiba wahda biss għal kull mistoqsija. Għandkom 8 minuti biex tagħmlu dan.
(Pawża ta' 8 minuti)

Se naqralkom it-test għat-tielet u l-aħħar darba. Tistgħu tkomplu xi mistoqsijiet li hallejtu barra waqt dan it-tielet qari.
(Pawża ta' 4 sekondi)

Raġel Onest

L-Ewwel Parti

Hafna żmien ilu r-Re Frodolino kien jiggverna biċċa art kbira fil-Persja. Ir-residenti kienu jhobbuh immens lil dan ir-re għax kien jimxi b'mod ġust ma' kulhadd. Darba fost l-oħrajn l-ixjaħ qaddej tar-re, li kien l-aktar qaddej fdat mir-Re Frodolino, tah hass hażin ikrah u halla din id-dinja.

Re Frodolino inkwieta mhux ftit. Il-qaddej xih li miet kien jieħu hsieb it-teżori rjali li kienu jinsabu fil-kantina kbira tal-palazz. In-nuqqas ta' dan il-qaddej kien ifisser li kellu bżonn lil xi haddiehor jieħu post il-qaddej xih.

Ir-re haseb fuq li haseb. Ried joqghod attent li jahtar lil xi hadd sinċier u mhux xi halliel li jkaxkar ir-rikezzi rjali. Imma aktar kemm beda jahseb, aktar beda jara kemm hi biċċa xogħol iebša li jsib raġel onest għal dan ix-xogħol. Beda jtella' u jnizzel. Sa fl-aħħar qatagħha li jkellem lill-konsulent tiegħu li kien bniedem għaref u moħħu jilhaqlu. Dan dejjem tah pariri siewja.

It-Tieni parti

Meta sema' bix-xewqa tar-re, l-konsulent ammetta li ma kinitx deċiżjoni faċli iżda qal li jrid ftit żmien biex jahseb fi pjan tajjeb. L-ghada, meta lanqas biss kien għadu sebaħ sew, il-konsulent habbat fuq il-bieb tal-uffiċċju ta' Re Frodolino.

Il-konsulent qal lir-re biex jorganizza festa u joħroġ stedina għal kull raġel li jixtieq li jkun gwardja tat-teżori rjali. Ir-re thawwad imma ma tkellem xejn. Re Frodolino għamel kif qallu l-konsulent. Hejja festa kbira u stieden lil daww kollha li riedu jkunu l-gwardji tat-teżori tal-palazz. Kif kien jasal, kull raġel kien jingħata direzzjonijiet minn fejn jgħaddi biex jasal sas-sala fejn kienet ser issir il-festa. L-irġiel kellhom jgħaddu minn passaġġ dejjaq u twil. Fuq kull naħa ta' dan il-passaġġ kien hemm xkejjer mimlijin sa fuq nett b'muniti tad-deheb u l-fidda.

Wara li kulhadd kiel u xorob, il-konsulent kellem lill-irġiel li kienu preżenti. 'Nittama li hadtu gost u għogobkom l-ikel u x-xorb li hejjejnienkom. Ix-xewqa tar-re hi li jarakom tiżfnu.'

Waq' skiet kbir u hadd ma ċċaqlaq. Imbagħad hekk kif bdiet il-mużika, hafna rġiel bdew iġibu l-iskużi hlief wiehed li mexa 'l quddiem, sellem lil Re Frodolino u b'heffa liema bħalha beda jaqbez u jogħla mal-mużika ferrihija.

Il-konsulent mar hdejn ir-re u minn taht l-ilsien qallu, 'Dan huwa r-raġel onest li jixraqqu jkun il-gwardja tat-teżori tiegħek. L-irġiel l-oħra kollha hadu mill-muniti li kien hemm fl-ixkejjer. Għalhekk ma żifnux. Il-flus fi bwiethom kienu jċekċku, sahasitra jaqgħu mal-art ... imma dan le. Dan ma ha xejn u ma beżax joħroġ jiżfen.'

Għajnejn ir-Re Frodolino xegħlu. Lill-konsulent tah rigal sabiħ għall-intelliġenza tiegħu, ir-raġel li hareġ jiżfen intgħazel bħala l-gwardja tat-teżor u s-suldati fittxew għall-muniti misruqa mill-mistednin li ġew imkeċċija u mnizzla fil-lista tan-nies mhux fdati.

Tfal, issa tistgħu tiċċekkjaw il-karta u tkomplu daww il-mistoqsijiet li m'għamiltux.

(Pawża ta' 4 minuti)

Grazzi. L-eżami tas-smiġh spiċċa. Saħħa tfal!